

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen raportti 2021

Dnro 6500/00.01.02.00.01/2021

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ruokaviraston raportti
Hyväksytty 6.6.2022

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö
Hyväksyjä Sirpa Kiviruusu

Esittelijä Kitty Schulman
Lisätietoja Kitty Schulman

Sisällysluettelo

- 1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA
- 2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN
- 3 TOIMIJOIDEN TOIMINTA JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTEMUKAISUUS
  - 3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys
- 4 AUDITOINNIT, ARVIO- JA OHJAUSKÄYNNIT JA MUU SAATU PALAUTE
- 5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET
  - 5.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen
  - 5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen
  - 5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet
- 6 VALVONNAN RESURSSIT
- 7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

Eläinlääkinnällinen rajatarkastus kattaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625, jäljempänä valvonta-asetus, artiklan 47 a) ja b) kohdassa tarkoitettujen eläinten ja tuotteiden tuontivalvonnan. Tarkastukset suoritetaan Ruokaviraston ELSI-jaoston rajaeläinlääkärien toimesta Helsingin sataman, Helsingin lentoaseman ja Vaalimaan maantien rajatarkastusasemilla. Tarkoituksena on varmistaa unionin alueelle tuotavien eläinten ja eläinperäisten tuotteiden turvallisuus eläinten ja ihmisten terveyden kannalta. ELSI-jaostolle kuuluu myös valvonta-asetuksen 47 artiklan a) ja b) kohdassa tarkoitettujen eläinten ja tuotteiden laittomaan maahantuontiin liittyvien tapausten selvittäminen. Tuonnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vain tuontia EU:n ulkopuolisista maista.

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Eläinlääkinnällinen rajatarkastusjärjestelmä saavutti vaikuttavuustavoitteet, sillä Suomessa ei todettu eläintauteja tai zoonooseja, jotka olisivat levinneet Suomeen eläinperäisten tuontituotteiden tai eläinten mukana. EU:n ulkopuolelta tuotujen tuote-erien ei todettu aiheuttaneen erityisiä riskejä kuluttajille tai eläintautien leviämisen vaaraa. Niiden erien kohdalla, joissa riskejä todettiin tai joiden asiakirjat eivät vastanneet vaatimuksia, ryhdyttiin vaadittaviin toimenpiteisiin, kuten erän hylkäämiseen, ehdolliseen hyväksymiseen tai paikalliselle viranomaiselle ilmoittamiseen jatkotoimenpiteitä varten. Brexitistä ja uudesta yhdistelmätuotelainsäädännöstä johtuen, tällaisia eräiä oli aikaisempia vuosia enemmän.

Brexitin liittyvä siirtymävaihe loppui 31.12.2020. Brexitin työllistävä vaikutus ylitti kaikki odotukset sekä erämääräisesti että työllistävilta vaikutuksiltaan. Asiakirjoissa oli alussa paljon puutteita, joten uusia asiakirjoja jouduttiin pyytämään ja paljon eräiä jouduttiin hylkäämään ympäri EU:ta, myös Suomessa.

Uutta yhdistelmätuotteisiin liittyvää lainsäädäntöä ruvettiin noudattamaan 1.4.2021. Uudistuksen myötä entistä enemmän tullinimikkeitä siirtyi eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen piiriin. Uusi lainsäädäntö on aiheuttanut paljon päänvaivaa ja lisätyötä niin toimijoille, Tullille kuin Ruokavirastollekin.

Rajaeläinlääkäreiden toiminta rajatarkastusasemilla oli systemaattista ja yhtenäistä. Resurssit kohdistettiin tarkastusten suorittamiseen lainsäädännön mukaisesti.

Ruokavirasto ohjaa Tullia koskien eläinperäisten elintarvikkeiden ja tuotteiden tuliais-tuontia sekä omien lemmikkien siirtoa kolmansista maista. Tullin ohjauksella suoritettiin käytännön tasolla rajaeläinlääkäreiden toimesta sähköpostitse ja puhelimitse sekä ke-väällä Tullin rajoituspäivillä. Uuden lainsäädännön toimeenpanoon liittyen yhteistyö Tullin kanssa oli tiivistä läpi vuoden.

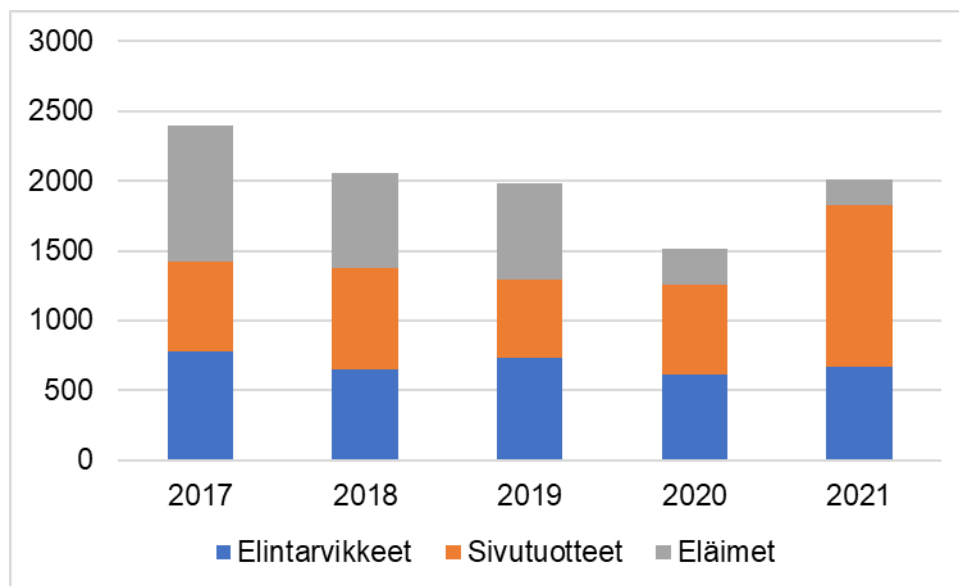
Säädösten vastaisesti Suomeen kolmansista maista tuotujen lemmikkieläinten määrä on vaikea arvioida. Laittomien lemmikkien osalta valvonta ei ole kaikilta osin vaikuttavaa. Seuraamukset ovat riittämättömiä ja käsittelyajat pitkiä. Tällä hetkellä hallin-topäätöksen saanut henkilö voi pakoilemalla välttää seuraamukset. Keväällä 2018 perustetun viranomaisyhteistyöryhmän voimin on yhdessä kehitetty valvontatoimia. Poliisilla, Tullilla ja verottajalla on huomattavasti tehokkaampia keinoja käytettävissä etenkin järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Mediassa on spekuloitu, että laitton lemmikkituonti olisi noussut vuosina 2020–2021. Koronapandemian mukanaan tuoma kodinläheinen elämä on lisännyt lemmikkien kysyntää huomattavasti. Ruokaviraston tietoon ei kuitenkaan ole tullut aikaisempaa suurempia määriä epäilyä laittomasti maahantuoduista lemmikeistä kolmansista maista.

2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen tuotavien erien lukumäärään ei voi vaikuttaa etukäteen. Erien kokonaislukumäärä vaihtelee muun muassa suhdanteiden ja maailmantilanteen mukaan. Tarkastuksia tehtiin vuonna 2021 kaikilla kolmella rajatarkastusasemalla yhteensä 2 064 kpl, sisältäen myös kauttakulkuerät. Kaikista eristä 502 (24 %) tuli Britanniasta.

Kaikki erät pystyttiin tarkastamaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tuote-eristä tarkastetaan 100 % (asiakirjat ja tunnistustarkastus), mutta vain osalle tehdään fyysinen tarkastus. Kaikille eläville eläimille tehdään tunnistustarkastus, fyysinen tarkastus ja hyvinvointitarkastus asiakirjatarkastuksen lisäksi.

Kuva 2.1 EU:n alueelle jääneet erät 2017–2021.

Näytteitä otettiin tuote-eristä erillisten rajatarkastusasemakohtaisten näytteenotto-suunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmat laadittiin edellisen vuoden tuontitilastojen perusteella huomioiden tyypillisimmät ongelmat EU-tasolla kussakin kategoriassa.

Naudanlihan osalta suunnitelma ei Helsingin sataman rajatarkastusasemalla toteutunut, koska vuonna 2021 kaikki naudanliha ja täten suuri osa punaisesta lihasta tuotiin Brasiliasta, jota koskee Euroopan Komission jatkuva tehostettu valvonta. Nämä näytteenotot tehtiin siksi näytteenottosuunnitelman ulkopuolella ja dokumentoitiin erikseen.

Hevosenlihasta, riistanlihasta ja lampaanlihasta otettiin näytteitä suunnitelman mukaisesti. Kalastustuotteiden osalta näytteitä otettiin tonnikalasta, katkaravuista, mädistä ja viljellystä kalasta, joiden osalta näytteenottosuunnitelma toteutui 70 %. Eläinten rehujen osalta näytteenottosuunnitelman mukaisesti otettiin näytteitä Salmonella- ja enterobakteeritutkimuksiin. Näytteenottosuunnitelma eläinten rehujen suhteen toteutui 100 %. Hunajan, suolien sekä siipikarjanlihan ja -lihavalmisteiden näytteenotto oli jätetty rajatarkastusasemien kesken, koska erää tulee hyvin vähän. On mahdollista, että kolmelle rajatarkastusasemalle tulee vuodessa vain yksi erä. Vuonna 2021 hunajaa tai siipikarjanlihaa ei tuotu, mutta eläinten suolista otettiin yksi näyte. Vaalimaalla isoissa laatikoissa tulevien pakastettujen lihaerien jakaminen laboratorionäytteisiin ilman avustavaa henkilökuntaa on käytännössä mahdotonta, eikä näytteenottosuunnitelma täten toteutunut.

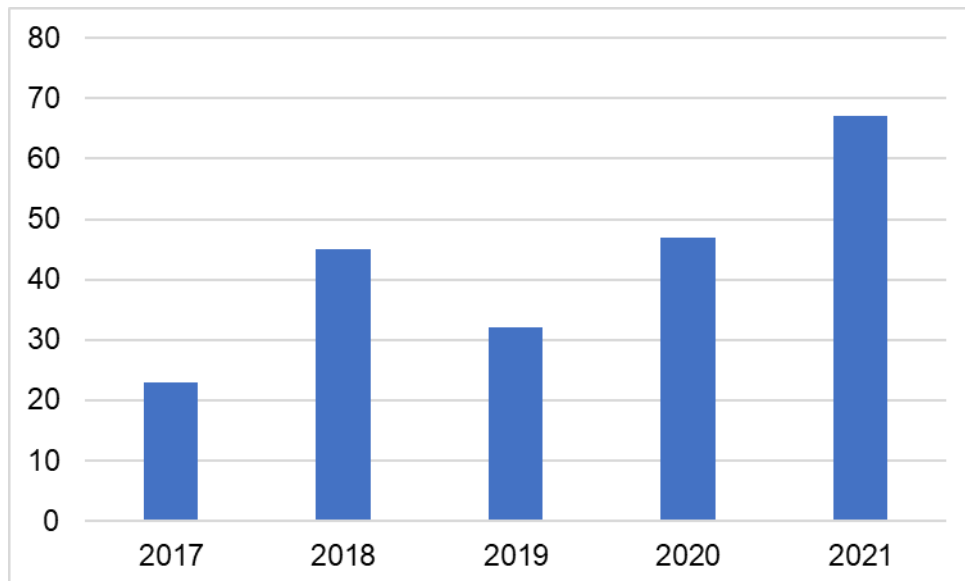
Kaikkien näytteiden osalta tulos oli hyväksyttävä, eikä suunnitellusta näytteenotosta johtuen hylkäyksiin jouduttu.

Elävistä eläimistä otettiin näytteitä raivotautivasta-aineiden varalta. Kaikkiaan näytteitä otettiin 37 Venäjältä saapuneelta koiralta, joista kuudella todettiin niin alhainen vasta-ainetaso ($\leq 0,5$ IU/ml), ettei se suojaa raivotauti-infektiota vastaan. Tulos on parempi kuin aikaisempina vuosina mutta pienestä otoksesta johtuen pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei voida vetää.

Tuontilupia myönnettiin kaikkiaan 67, joista 27 eläville eläimille. Elävien eläinten tuontiin myönnettyistä tuontiluvista 19 kpl myönnettiin koirille ja kissoilla, jotka olisivat normaalioloissa matkustaneet omistajansa kanssa Suomeen, mutta joiden Suomeen pääsy lykkääntyi koronapandemian takia, eikä olisi ollut mahdollinen ilman force majeure tuontilupaa. Loput 40 tuontilupaa myönnettiin muun muassa tutkimustarkoitukseen ja kaupallisiksi näytteiksi.

Tuontiluvissa määritetään maahantuonnin ehdot silloin, kun ehtoja ei ole määritetty EU:n tai kansallisessa lainsäädännössä tai lainsäädäntö vaatii tuontiluvan myöntämistä. Tuontiluvan ehdot ovat varsin tiukat ja tarkat ja tuontilupa myönnetään esimerkiksi ainoastaan tiettyyn määränpäähän, jonne tuotteen päätymistä on seurattava. Sivutuotteiden osalta kunnaneläinlääkärit ovat suorittaneet valvontaa niissä paikoissa, joihin Ruokavirasto on myöntänyt tuontilupia. Tuontiluvat ovat voimassa kaksi vuotta.

Kuva 2.2 Vuosina 2017–2021 myönnetyt tuontiluvat.

3 TOIMIJOIDEN TOIMINTA JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Elintarvikkeet ja tuotteet

Puutteita esiintyi pääasiassa tuotteissa, joita tuotiin ensimmäisiä kertoja. Näitä ovat uudet yhdistelmätuotteet, joihin liittyi myös uusi todistusmalli, ns. yksityinen varmentune. Yksityisen varmenteen täyttää maahantuojaja ja koska kyseessä on täysin uusi to-

distusmalli, se osoittautui poikkeuksellisen hankalaksi täyttää ja rajatarkastuksen resursseja kului paljon näiden todistuksen täyttöopastukseen.

Pääosin tuojat ovat kuitenkin vakiintuneita kaupallisia tuojia ja noudattavat sovittuja toimintatapoja. Ongelmat pyritään estämään tiedotuksella, neuvonnalla ja pyytämällä terveystodistus ja eräkohtaiset tuontiasiakirjat nähtäväksi ennen tuontia. Säännösten vastaisuuksien syynä on usein lähettäjään viranomaisten tai kuljetuksesta vastaavan tahon huolimattomuus tai tietämättömyys säännöksistä. Korjaavat toimenpiteet tulevat maahantuojan hoidettavaksi. Hylkäämisen seuraukset tulevat aina tuojan maksettavaksi.

Mikäli puute on korjattavissa, voidaan erä pidättää rajatarkastusasemalle tai sataman konttikentälle toimenpiteitä odottamaan (esim. virheet terveystodistuksessa). Mikäli korjattavia toimenpiteitä ei pystytä suorittamaan tai esiintyy vakavampia puutteita, erä hylätään.

Yleisimmät korjattavissa olevat virheet olivat puutteet pakkausmerkinnöissä. Rajatarkastusasemilla annettujen kirjallisten huomautusten sekä hylkäysten määrät ja niiden syyt käyvät ilmi taulukoista 5.2.1 ja 5.2.2.

Komission suojapäätökset rajoittavat voimakkaasti tuontia riskimaista muiden rajoitusten lisäksi. Rajatarkastus pidättää erän, mikäli laitoksesta on olemassa RASFF-ilmoitus (Rapid Alert System for Food and Feed) ja/tai Komission asettama tehostettu valvonta. Konttien pidättäminen Vuosaarella on aiheuttanut lisätyötä. Vuosaaren rajatarkastusasemalla ei ole pihaa, johon kontteja voitaisiin pidättää, vaan ne ohjataan takaisin sataman konttikentälle Tullin valvonnassa odottamaan asian selvittelyä.

Brasiliasta tuotaville eläinperäisille elintarvike-erille Komissio asetti vuonna 2017 100 % fyysisten tarkastusten frekvenssin sekä 20 % laboratoriotutkimusfrekvenssin. Vuonna 2021 Helsingin sataman rajatarkastusasemalla otettiin näytteitä mikrobiologista tutkimusta varten kolmesta (yht. 7 erää) Brasiliasta tuodusta lihaerästä. Näistä pidettiin erillistä kirjaa näytteenottosuunnitelman ulkopuolella. Kaikki tulokset olivat sallittujen raja-arvojen puitteissa.

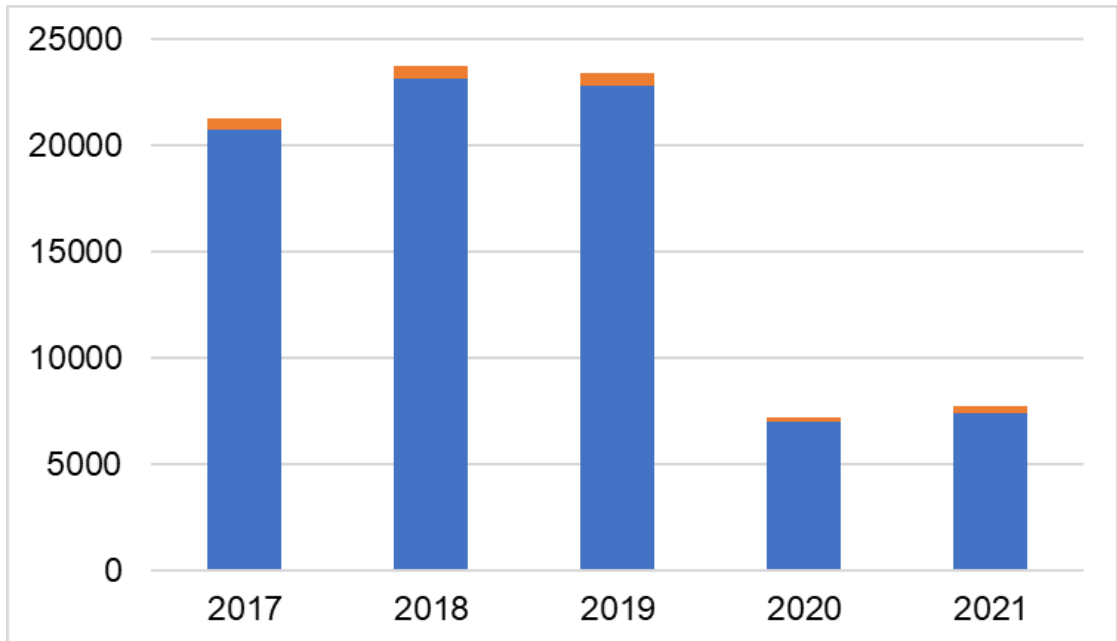
Eläimet

Rajatarkastuksen vaativia elävien eläinten erä hylätään vain vähän, koska tuojia pyydetään aina toimittamaan asiakirjat tarkastettaviksi ennen tuontia. Tällöin puutteet voidaan korjata ennen rajatarkastusta. Elävät eläimet voidaan jättää rajatarkastusasemalle lyhyeksi ajaksi odottamaan asiakirjojen puutteiden korjaamista. Rajatarkastusasemilla annettujen eläviin eläimiin liittyvien kirjallisten huomautusten sekä hylkäysten määrät ja niiden syyt käyvät ilmi taulukosta 5.2.3. Vuonna 2021 yhtään eläintä ei jouduttu pidättämään rajatarkastusasemalla.

Tullin tarkastamat lemmikkieläimet

Omistajan mukana matkustavat lemmikkieläimet tarkastaa Tulli Ruokaviraston ohjauksessa. Kaikki matkustajat eivät välttämättä ota määräyksistä selvää ennen matkalle lähtöä, vaikka Ruokavirastoon tulee runsaasti kyselyitä ja annetaan neuvontaa eläinten matkustamisesta. Tullin tarkastamien lemmikkieläinten määrät kolmasmaarajoilla vuosina 2017–2021 käyvät ilmi kuvasta 3.1.1. Poikkeamia havaittiin 4,8 % tapauksista vuonna 2021. Tarkastusten määrässä näkyy selvästi koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ihmisten matkustamisessa.

Kuva 3.1.1 Tullin tarkastamien lemmikkieläinten määrät kolmasmaarajoilla vuosina 2017–2021. Todettujen puutteiden osuus kokonaismäärästä merkitty oranssilla.

Eläinten laiton maahantuonti

Laittomassa koirien ja kissojen tuonnissa kyseessä on usein tahallinen yritys välttää rajatarkastus tai välinpitämättömyys ohjeiden etsimistä kohtaan. Suomeen tuodaan pentuja myyntiin rajatarkastuksen ohi, jolloin tuoja välttyy tulli- ja rajatarkastusmaksuilta. Netissä toimii koirien kuljetusrinkejä, jotka kuljettavat eläimiä kolmansista maista ympäri Eurooppaa laittomasti. Näiden ryhmien toimintaan on vaikea puuttua. Suurin osa tapauksista ei tule viranomaisten tietoon.

Viranomaispäätökseen palautuksesta, lopetuksesta tai karanteenista voi ryhtyä siinä vaiheessa, kun eläin on tarkastettu virkaeläinlääkärin toimesta. Osa tapauksista jää kuulemisen tasolle. Osa laittomiin lemmikkeihin liittyvistä tapauksista ratkesi ilman hallintopäätöstä. Näihin kuuluu mm. yli 6 kk maassa olleet ja ennen hallintopäätöksen laatimista todistettavasti palautetut tai lopetetut eläimet sekä viranomaistoimintaa paikoilevat henkilöt. Vuonna 2021 hallintopäätöksiä tehtiin 27 kpl (kuva 3.1.2). Hallintopäätöksen noudattamisen tehosteeksi on säännönmukaisesti asetettu juokseva uhkasakko. Toimenpiteiden suorittaminen varmistettiin Tullin antamalla poistumistodistuksella tai eläinlääkärin antamalla lopetustodistuksella.

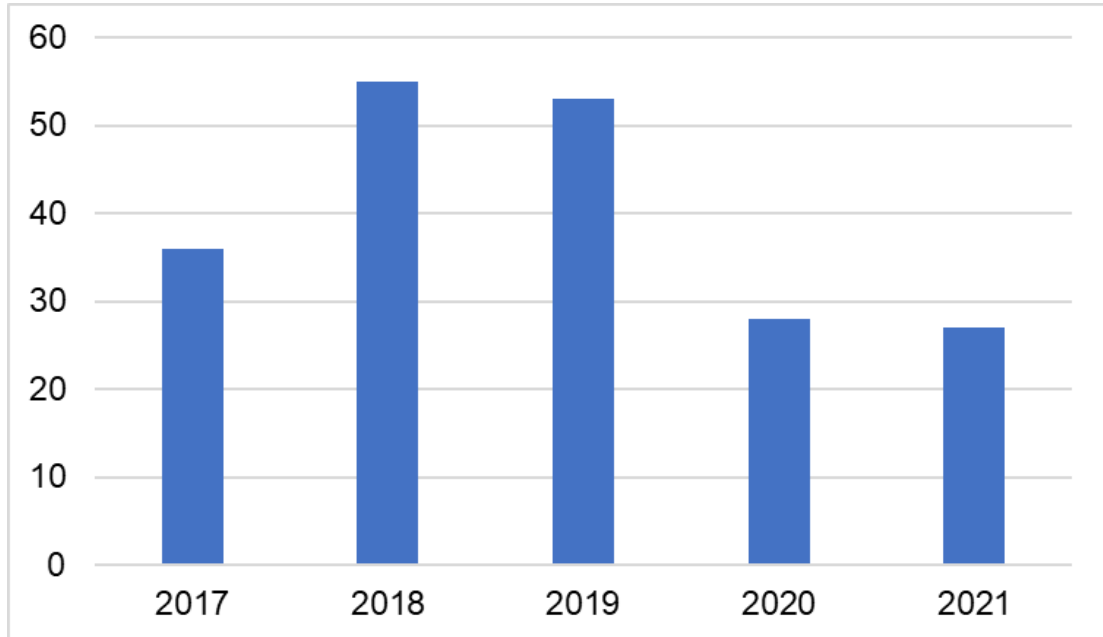
Vuonna 2021 koronapandemian aiheuttaman poikkeusolojen aikana, jolloin eläinten palautukset alkuperämaihin eivät olleet mahdollisia, osa hallintopäätöksistä annettiin eristyspäätöksinä. Niissä eläimen omistajaa veloitettiin rokottamaan eläin raivotautia vastaan ja pitämään eristyksessä 21 vrk ajan (listatut maat), tai rokottamaan eläin raivotautia vastaan, ottamaan verinäyte vasta-ainetestiin 30 vrk:n kuluttua ja pitämään eristyksessä 3kk ajan verinäytteen oton jälkeen (ei-listatut maat). Toimenpiteiden suorittaminen varmistettiin virkaeläinlääkärin tarkastuksilla. Syyskuun alussa siirryttiin takaisin normaaleihin palautuspäätöksiin.

Laittomasti maahantuotujen koirien käsittelyä helpottaisi eristys-/karanteenitilojen olemassaolo. Maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä tehtiin markkinakartoitus täl-

laisten tilojen löytämiseksi pääkaupunkiseudulta vuonna 2019. Ikävä kyllä markkina-kartoitus ei antanut toivottua tulosta.

Kuva 3.1.2 Laittomasti maahantuotuihin lemmikkeihin liittyvät hallintopäätökset vuosina 2017–2021.

4. AUDITOINNIT, ARVIO- JA OHJAUSKÄYNNIT JA MUU SAATU PALAUTE

Komission keväällä toteuttama sivutuoteauditointi ei käsitellyt tuontia. Eläinlääkinnällinen rajatarkastus oli sisäisen auditoinnin kohteena auditointikoulutuksen puitteissa alkuvuodesta 2021. Auditoinnin aiheena oli valvonnan tulosten analysointi ja raportointi. Poikkeamia ei todettu mutta auditointijat kiinnittivät huomiota sijaisuusjärjestelmän riittävyteen eri tilanteissa.

Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä paitsi laittomasti maahantuotuihin eläimiin liittyen. Yhdestä hallintopäätöksistä valitettiin hallinto-oikeuteen vuonna 2021. Käsittely on vielä kesken.

Vuonna 2021 ei tehty arviointi- ja ohjauskäyntejä (AJO).

5. ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

5.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Rajatarkastus ylläpitää ohjeistusta tuonnista kolmansista maista viraston internetsivuilla sekä yksilöllisellä sähköposti- ja puhelinopastuksella tuontien säädöstenmukaisuuden varmistamiseksi. Nettisivuilla palvelee myös interaktiivinen koirien, kissojen ja frettien Suomeen saapumisen ehtojen hakukone, joka on saanut paljon kiitosta käyttäjiltä.

Eläinlääketieteen opiskelijoille pidettiin luentoja eläinlääkintähuollon ja epidemiologian kursseilla. Tullia koulutettiin Tullin rajoituspäivillä. Läänineläinlääkäreitä koulutettiin

AVI-Ruokavirasto neuvottelupäivillä. Brexitiin liittyen tuojia koulutettiin ulkoministeriön, Kauppakamarin ja Britannian suurlähetystön webinaareissa sekä Elintarviketieteiden seuran webinaareissa.

Tiedotusvälineille annettiin haastatteluita ja toimitettiin materiaalia. Suurin osa media-yhteydenotoista koskivat koirien tuontia, niin laillista kuin laitontakin. Etenkin rescuekoirien tuonti kiinnosti toimittajia mutta myös Brexit ja elintarvikkeiden tuliaistuonti. Seuraeläinten tuontivaatimuksista ja Suomen lähialueilla esiintyvän afrikkalaisen siikaruton leviämisvaarasta tiedotettiin aktiivisesti sidosryhmille.

5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja niiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen

Lievissä tuotteita koskeissa puutteissa (esim. puutteellinen ulkopakkausten merkintä) toimijoille on annettu kirjallinen tai suullinen huomautus. Pakkausmerkintöihin ja aistinarviointiin liittyvistä puutteista huomautettiin kirjallisesti täyttämällä tarkastuspöytäkirja. Puutteellisten pakkausmerkintöjen kohdalla maahantuojalta pyydettiin kirjallisesti selvitystä siitä, miten merkitseminen aiottiin toteuttaa (esim. tarroitus). Pakkausmerkinnöissä olevista puutteista on tiedotettu myös paikallisviranomaisia määränpääpaikkakunnassa. Tuoajat ovat ryhtyneet välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin saatuaan huomautuksen kirjallisena tai suullisena, koska muutoin erän tuontia ei ole sallittu. Toimijoille annettujen kirjallisten huomautusten jälkeen on varmistettu seuraava erä tarkastamalla, että puute on korjattu.

Taulukko 5.2.1. Toimijoille annetut seuraamukset 2021: EU:n alueelle jääneet elintarvikkeet. Hylkäysten syynä puuttuva todistus (3), ei hyväksytty laitos (2), puutteelliset tunnistetiedot (1), hyväksymätön tuontimaa (1), muu syy (2). Vuosien 2020, 2019 ja 2018 luvut on merkitty taulukkoon suluissa.

Elintarvikkeet	Erien määrä		Kirjallinen huomautus				Hylkääminen			
	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)
	kpl	(kpl)	kpl	(kpl)	%	(%)	kpl	(kpl)	%	(%)
Helsingin satama	613	(555; 651; 570)	0	(4; 2; 7)	0,0	(0,7; 0,3; 1,2)	8	(0; 4; 2)	1,3	(0,0; 0,6; 0,4)
Lentoasema	20	(19; 40; 41)	0	(1; 2; 5)	0,0	(5,3; 5,0; 12,2)	0	(0; 3; 2)	0,0	(0,0; 7,5; 4,9)
Vaalimaa	33	(39; 44; 42)	0	(0; 0; 0)	0,0	(0,0; 0,0; 0,0)	1	(0; 0; 0)	3,0	(0,0; 0,0; 0,0)
Yhteensä	666	(613; 735; 653)	0	(5; 4; 12)	0,0	(0,5; 1,8; 0,4)	9	(0; 7; 4)	1,4	(0,0; 1,0; 0,6)

Taulukko 5.2.2. Toimijoille annetut seuraamukset 2021: EU:n alueelle jääneet sivutuotteet. Huomautuksen syynä puutteelliset pakkausmerkinnät (16), poikkeava lämpötila tarkastushetkellä (5) ja puutteelliset tunnistetiedot (1). Hylkäysten syynä ei hyväksytty tuontimaa (8), asianmukaisen terveystodistuksen puuttuminen (3) ja muu syy (3). Vuosien 2020, 2019 ja 2018 luvut on merkitty taulukkoon suluissa.

Sivutuotteet	Erien määrä		Kirjallinen huomautus				Hylkääminen			
	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)
	kpl	(kpl)	kpl	(kpl)	%	(%)	kpl	(kpl)	%	(%)
Helsingin satama	874	(404; 320; 448)	17	(1; 1; 5)	1,9	(0,2; 0,3; 0,0)	5	(1; 1; 0)	0,6	(0,2; 0,3; 0,0)
Lentoasema	274	(218; 219; 250)	5	(7; 7; 3)	1,8	(3,2; 3,2; 1,2)	9	(4; 5; 7)	3,3	(1,8; 2,3; 2,8)
Vaalimaa	12	(22; 21; 29)	0	(0; 0; 0)	0,0	(0,0; 0,0; 0,9)	0	(0; 0; 0)	0,0	(0,0; 0,0; 0,0)
Yhteensä	1160	(644; 560; 727)	22	(8; 8; 8)	1,9	(1,2; 1,4; 1,1)	14	(5; 6; 7)	1,2	(0,8; 1,1; 1,0)

Eläinten maahantuonnissa esiintyvät puutteet on pyritty hoitamaan jo ennen eläimen maahantuloa pyytämällä asiakirjat etukäteen. Niissä tapauksissa, joissa puutteet ilmenevät vasta rajalla, Helsinki-Vantaan lentoasemalla eläin voidaan pitää häkissä rajatarkastusasemalla odottamassa asiakirjatäydennystä. Mikäli ongelma ei ratkea ajassa, joka katsotaan kohtuulliseksi eläimen häkissä pitämisen kannalta, eläin hylä-

tään, jolloin vaihtoehtoina on palautus lähtömaahan, lopetus tai karanteeni. Karanteeni on lähinnä teoreettinen vaihtoehto koska hyväksytyä karanteenia ei ole Suomessa. Vaalimaalla eläin on voitu helpommin käännyttää takaisin.

Taulukko 5.2.3. Toimijoille annetut seuraamukset 2021: tuontieläimet (luvut ovat tuotavien erien lukumääriä, yhdessä erässä voi olla useampia eläimiä). Hylkäyksen syynä on olleet puutteelliset tunnistetiedot. Vuosien 2020, 2019 ja 2018 luvut on merkitty taulukkoon suluissa.

Eläimet	Erien määrä		Kirjallinen huomautus				Hylkääminen			
	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	2020; 2019; 2018; 2017	2021	(2020; 2019; 2018)	2021	(2020; 2019; 2018)
	kpl	(kpl)	kpl	(kpl)	%	(%)	kpl	(kpl)	%	(%)
Lentoasema	62	(30; 56; 79)	0	(0; 0; 2)	0,0	(0,0; 0,0; 2,5)	0	(0; 0; 5)	0,0	(0,0; 0,0; 6,3)
Vaalimaa	126	(225; 635; 597)	0	(0; 0; 0)	0,0	(0,0; 0,0; 0,0)	1	(3; 4; 6)	0,8	(1,3; 0,6; 1,0)
Yhteensä	188	(255; 690; 676)	0	(0; 0; 2)	0,0	(0,0; 0,0; 0,3)	1	(3; 4; 11)	0,5	(1,2; 0,6; 1,6)

5.3. Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Rajatarkastustiimin tiimipalaveri pidettiin noin joka toinen viikko. Kokouksissa on pyritty nostamaan esille ajankohtaisia aiheita, myös rajatarkastuseriä koskevia asioita. Jaoston jäseniä osallistui noin joka toinen kuukausi pidettäviin Ruokaviraston, Tullin sekä maa- ja metsätalousministeriön yhteisen Tuontivalvontaryhmän kokouksiin, joissa pohdittiin yhteisiä valvonta-asetukseen liittyviä aiheita ja haasteita. Ruokaviraston yhteinen TRACES yhteistyöryhmä jatkoi toimintaansa vuonna 2021. TRACES- työryhmän puheenjohtajana jatkoi edellisen vuoden tapaan raja-eläinlääkäri. Jaosto osallistui myös Ruokaviraston sivutuoteprosessin ja Kemira-tiimin kokouksiin. EU Komission vuoden 2017 ASF Fact Finding Missiosta saadun palautteen perusteella perustettu viranomaistyöryhmä (MMM, Ruokavirasto, Tulli ja Rajavartiolaitos) jatkoi aktiivista toimintaansa myös vuonna 2021.

Komission kokoukset siirtyivät vuonna 2020 pidettäväksi etäyhteyksin koronapandemian takia. Käytäntö jatkui myös vuonna 2021. Tämä mahdollisti aikaisempaa joustavamman osallistumisen kokouksiin. Jaoston jäseniä osallistui tästä syystä EU Komission rajatarkastustyöryhmän kokousten lisäksi myös valvonta-asetus asiantuntijaryhmän kokouksiin sekä Brexitiin liittyviin kokouksiin siltä osin, kun tämä koettiin hyödylliseksi substanssiaiheiden osalta.

Kansainvälisiin tiedusteluihin, rajatarkastusyhteistyöhön ja kannanottopyyntöihin vastattiin viivyttämättä.

6. TOIMINNAN RESURSSIT

Rajatarkastuksen suurin resurssi on osaava, kokenut ja sitoutunut henkilökunta. Toiminnan resurssit olivat alkuvuodesta vahvasti alimitoitettut Brexitin ja uuden yhdistelmätuotelainsäädännön aiheuttaman lisääntyneen työkuorman takia. Tilanne parani, kun syyskuun alusta saimme palkata uuden vakituisen raja-eläinlääkäriin. Edelleen eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen resurssit ovat kuitenkin erittäin laajaan tehtäväkenttään ja rajatarkastusasemien aukiolotarpeeseen nähden alimitoitettut.

Helsingin sataman uusi rajatarkastusasema valmistui Vuosaaren satamaan joulukuun lopulla 2020. Rajatarkastustoiminta aloitettiin uudessa rakennuksessa 1.3.2021. Vanhojen tilojen tyhjentäminen Hakuninmaalla ja muutto Vuosaareen söivät suuria määriä henkilöresursseja helmikuussa ja maaliskuussa. Uusi rakennus on osoittautunut suurimmaksi osaksi toimivaksi ja sijainti satamassa Tullin yhteydessä on saanut asiakailta paljon kiitosta.

Vaalimaan rajatarkastusaseman toiminta on erityisen haavoittuvainen koska toiminta on yhden rajaeläinlääkärin varassa. Paikallista sijaista ei ole käytettävissä. Tarkastuksia ei kyetä tekemään iltaisin ja viikonloppuisin. Myös Vaalimaan rajaeläinlääkärin lomasijaisen järjestäminen on haasteellista. Loma-aikoina rajaeläinlääkäri ajaa Helsingistä tekemään tarkastukset kerran viikossa.

Laittomasti maahantuotujen seurantaeläintapausten käsittely syö suuren osan jaoston resursseista. Hallintopäätösten vaikuttavuus ja toteutumisen seuranta ei ole nykyisillä resursseilla tehokasta.

Suuret muutokset toimintaympäristössä aiheuttavat suureen koulutustarpeen. Raja-eläinlääkäripäivä järjestettiin 30.11.2021. Päivään kutsuttiin edustajia myös maa- ja metsätalousministeriöstä. Tutustuimme oppaan johdolla Vuosaaren satama-alueeseen ja sen logistiikkaan. Koulutuksellisen osuuden pääteemat olivat valvonta-asetus ja uusi yhdistelmätuotelainsäädäntö. Alkuvuodesta komission järjestämiä Better Training for Safer Foods (Btsf) -koulutuksia ruvettiin koronapandemian aiheuttaman tauon jälkeen pitämään poikkeuksellisesti etäkoulutuksina. Vuoden aikana rajatarkastustiimin jäseniä osallistuivat kuuteen Btsf-kurssiin etäyhteyksien välityksellä.

7. MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN TOIMINTAAN

- Koronapandemia tulee vaikuttamaan rajatarkastuksen rutiineihin ja erien määriin ainakin vielä vuonna 2022
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 ja siihen liittyvä valtavat muutokset turvallisuus-, logistiikka- ja pakolaistilanteessa tulevat vaikuttamaan erittäin voimakkaasti jaoston tehtäväkenttään. Pakolaisten mukanaan tuomiin lemmikkeihin liittyy tautivaaraa, rescuekoirajärjestöt pyrkivät tuomaan rescuekoiria Ukrainasta, laiva-, lento- ja maantiekuljetusten logistiikkaan tulee suuria muutoksia. Mahdollisiin kyperuhkiin on varauduttava myös sähköisen järjestelmän (TRACES) varassa olevan rajatarkastuksen osalta.
- Mahdollinen NATO-jäsenyys saattaa jatkossa näkyä eläinlääkinnällisessä rajatarkastuksessa muonituserätarkastusten muodossa etenkin, jos Suomeen perustetaan NATO-tukikohtia.
- Brexitin vaikutukset ja lainsäädäntömuutokset tulevat näkymään työssämme jatkossakin. Esimerkiksi yhdistelmätuotelainsäädäntöön tulleita muutoksia ei ole ehditty resurssipulan takia jalkauttaa täysimääräisesti.
- Elävien eläinten eristys- ja karanteenimahdollisuuksien selvittelyä jatketaan.
- Rajapinta TRACES-NT ja ELMO-järjestelmien välille laskutuksen sujuvoittamiseksi on suunnitteilla.
- Laivojen ja lentojen manifestitietojen analysointiin liittyvän robotiikan kehittäminen toteutunee vuosina 2022–2024, kun Tullin uusi UTU-tietojärjestelmä etenee kattamaan myös eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen tuoteryhmät.